



**ОРЗУЛАРГА**

**ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ**



Тошкент –2022  
“FAN ZIYOSI” нашриёти

UO'S: 432.684.24  
КБК: 84.5. (5У36)

## ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

– Тошкент: «Fan ziyosi» нашриёти, 2022. – 360 бет

### Масъул муҳаррир:

**Ў.М.Абилов** – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

### Тузувчилар:

**С.Д.Норқулов** – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори

**Ш.А.Искандаров** – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси доценти

### Такризчилар:

**Б.О.Тўраев** – фалсафа фанлари доктори, профессор

**Ў.Ғ.Тилавов** – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ушбу китоб йирик олим, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлар академияси академиги Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович таваллудининг 70 йиллиги муносабати билан тайёрланган.

Китобдан Дўстмурод Норқуловнинг дўстлари, шогирдлари ва бошқа яқин инсонлари томонидан профессорнинг ҳаёт йўли, етук олим, устоз сифатидаги ҳамда чин инсонийлик жиҳатлари ҳақида ёзилган мақола-эсселари, шунингдек, юбилей муносабати билан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчиларининг соҳа йўналишлари бўйича илмий мақолалари жой олган.

ISBN 978-9943-747-67-8

© «FAN ZIYOSI» нашриёти, 2022

## УСТОЗГА ЭҲТИРОМ

**Атамуратова Феруза Садуллаевна**

*Тошкент тиббиёт академияси доценти, фалсафа фанлари  
номзоди*

Дунёда шундай инсонлар бўладики, бутун ҳаётини, умрини илмга, ёшлар тарбиясига бағишлайди. Мана шундай инсонлардан бири Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович ҳисобланади.

Мен устоз билан 2005 йилда Тошкент тиббиёт академиясига ишга келган вақтим танишганман. Ўша вақтда энди аспирантурани тугатган, оилали, иккита ёш болали эдим. Ҳозирда ўқитувчи бўлиб ишлаётганим ва шу касбда ўз жойимни топишимда уларнинг ўрни катта.

Кафедрага ишга келган вақтим Дўстмурод Тошпўлатович кафедра мудири бўлиб ишлар эдилар. Мени эътиборимни тортган биринчи нарса бу кафедранинг муҳити бўлган. Улар яратган ижобий муҳит, яъни кафедра ўқитувчиларининг турли илмий даража ва лавозимларга эга бўлишига қарамасдан бири-бири билан дўстона муносабатда бўлиши менга жуда ёққан. Кейинчалик ҳаётим давомида жуда кўп Олий ўқув юртларида, кафедраларда бўлдим, кўплаб олимлар ва устозлар билан яқиндан танишдим, лекин ўша вақтдаги кафедрамизнинг муҳитидек муҳит ҳеч қаерда кўрмадим. Бу уларнинг энг катта ютуқлари бўлса керак, деб ўйлайман. Чунки бир оилани бошқаришнинг ўзи жуда қийин, турли қарашларга эга одамларнинг бошини қовуштириш эса умуман, айниқса ҳозирги вақтда, мушкул иш. Мени кафедра аъзолари жуда яхши кутиб олдилар ва менга нафақат устозлик касбининг сир-асрорларини ўргатдилар, балки ҳаётимдаги энг яқин сирдошларим, маслакдошларим бўлиб қолдилар. Мен

уларнинг барчасидан миннатдорман.

Дўстмурод Тошпўлатович кафедрани ишини шундай йўлга қўйган эдиларки, кафедрада ҳамманинг ўз ўрни бор эди, барча ўзига юкланган вазифани астойдил бажарар, шу билан бирга кафедрада у бу кимнинг иши чиқиб қолса ёки бемор бўлиб қолса ишга келмаганлиги билинмас эди. Бундан ташқари, Дўстмурод Тошпўлатович ҳар қандай шароитда ҳар биримизни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга ҳаракат қилар эдилар, айниқса илмга эътиборимизни жалб қилишга аҳамият берар эдилар. Ҳар бир мажлисда илм қилиш зарурлигини, ўз устимизда тинмай ишлашимиз кераклигини уқтирар эдилар. “Ҳамма шароитни яратиб бераман, керак бўлса дарсни ҳам ўзим ўтаман, илм қилинглари, бу сизларнинг келажагингиз”, деб тинмай айтар эдилар ва ҳақиқатдан шундай шароит яратиб ҳам берганлар. Ҳозирда кўпчилигимиз илмий даражага эгамиз, албатта бунда Дўстмурод Тошпўлатовичнинг ўрнилари бор.

Дўстмурод Тошпўлатович табиатан жуда мулойим, оғир ва вазмин, камтарин инсонлар. Улар билан турли мавзуларда суҳбатлашиш мумкин. Ҳаётимда юз берган кўплаб синовлардан ўтишимда уларнинг маслаҳатлари менга жуда асқотган. Аниқ биладанки, кафедрамиздаги кўпчиликда ҳам худди шундай бўлган.

Устоз бизнинг барчамизга қилган савобли ишларингизга юз карра савоб олинг! Умрингиз узоқ ва бахтли бўлсин! Фарзандларингиз ва набира-ю, эвараларингизнинг камолини кўриш насиб этсин! Доим соғ бўлинг! Кўпдан-кўп ёшларни тарбиялаш, уларга устозлик қилиш насиб этсин! Сиз билан яна узоқ йиллар ёнма-ён ишлаш бизларга ҳам насиб этсин!

<b>Ф.Юлдашева</b> - Тарихий-маданий мерос муаммосига янгича ёндашган олим.....	140
<b>О.Бўриев</b> - Одабийлик мулки соҳиби ва етук файласуф олим.....	144
<b>Р.Т.Зоҳиров</b> - Қалби қайноқ, меҳри дарё Қашқадарёлик – У.....	148
<b>Б.Х.Джалилов</b> - Дўстим Дўстмуродга дўстона табрик.....	157
<b>С.Д.Норқулов</b> - Ўз фарзандларини бахтли бўлишга сабабчи бўлган инсон.....	160
<b>И.Отамуродов</b> - Дўстмуроджон.....	163
<b>С.Ғ. Алимова</b> - Комил инсоннинг ибратли фазилатлари.....	164
<b>О. Муҳамедяров</b> - Бўш вақтнинг хуш вақтлигини исботлаган олим	165
<b>С.Р. Халиков</b> - Илмга баҳшида умр.....	169
<b>А.М. Махматов</b> - Донишмандликка интилиб.....	171
<b>Н.Ш.Ниёзова</b> - Илм-фанга баҳшида умр.....	174
<b>А.Мухтаров</b> - Янги Ўзбекистоннинг илму-маърифатига хисса қўшган олим.....	177
<b>Ф.С.Атамуратова</b> - Устозга эҳтиром.....	180
<b>Ф.С.Умарова</b> - Биз отамдек ҳурмат қилган инсон.....	182
<b>Ш.А. Искандаров</b> - Дўстмурод Тошпўлатович Норқуловнинг ҳаёт йўллариغا чизги.....	184
<b>А.Худойкулов</b> - Устоз-отангдек улуғ.....	186
<b>Б.Расулов</b> - Ярим асрлик дўстлик нашидаси.....	190
<b>Б.С. Турдиев</b> - Маърифат истаб, изидан ибрат ёғдирган файласуф	194
<b>Л.Ҳайдарова</b> - Ҳаёт ва “хаёлат”да мукамал инсон.....	196
<b>Б.У.Рўзиев</b> - Касбига содиқ, меҳнатсевар ва чинаккам иродали инсон! .....	202
<b>Н.И. Рўзиев</b> - Устозлик мақомига эришиш йўли.....	203
<b>Ғ.Ғ.Утаев</b> - Меҳнатдан қадр топган файласуф олим.....	205
<b>З.Э.Маркаев</b> - Меҳри дарё устоз!.....	207
<b>Л.Ю.Махмудов</b> - Ҳам ҳаётда, ҳам илмда, ҳам ишда барчага ўрناق инсон тўғрисида.....	209
<b>А.Н.Гуломова</b> - Илм йўлида забардаст, ҳаётда метиндек ирода ва сабр, иш фаолиятида эса камчиликларга кўз юма олмайдиган инсон ҳақида.....	211
<b>Ю.Ҳамдамов</b> - Вақтдан оқилона фойдалана олган олим.....	213
<b>Т.Кўйлиев</b> - Устоз мақомидаги дўст ва ҳамкасб ҳақида икки оғиз сўз.....	223

**IV БЎЛИМ. Профессор Д.Т.Норқуловнинг 70 йиллигига бағишланган илмий анжуман материаллари анжуман иштирокчиларининг соҳа**